

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2015-02-02
Besvaras senast
2015-02-16

Till utrikesminister Margot Wallström (S)

2014/15:238 Fikru Maru

För närvarande är den svenske medborgaren Fikru Maru sedan över 18 månader frihetsberövad i etiopiskt fängelse utan att någon dom eller individuell rättegång har ägt rum.

Fikru Maru är född och uppvuxen i Etiopien men svensk medborgare sedan 34 år. Han är en av Sveriges främsta kardiologer/hjärtspecialister. Han har grundat och byggt upp Addis Cardiac Hospital i Etiopien, Etiopiens första specialistsjukhus för hjärt-kärlsjukvård. Det startades 2006 i samarbete med Swedfund, svenska statens riskkapitalbolag för investeringar i bolag och fonder i utvecklingsländer. Han är sedan 2012 verksam vid Hudiksvalls sjukhus som hjärtspecialist men har tidigare bland annat arbetat på sjukhus i Stockholmsområdet och är en uppskattad läkare. Flera svenska hjärtläkare har tidigare rest ned till Etiopien i team för att utföra hjärtoperationer, och läkare från Etiopien har fått komma till Sverige för utbildning. Detta har nu fått avslutas och nu finns bara en internmedicinsk klinik som fortgår med inhemsk personal. Svenska hjärtläkare beklagar att människor i Etiopien nu inte kan få hjälp med hjärtoperationer. Ingen vågar nu åka ned för att göra en insats eller ta med material för arbetet. Fikru Maru behövs för att driva sjukhuset.

Fikru Maru fastnade år 2010, vid en av sina resor till Etiopien, i tullen med fyra resväskor som innehöll förbrukningsmaterial till sjukhuset. Värdet uppskattades av Fikru Maru till 2 000 dollar. Tullen menade att det borde vara cirka tio gånger högre och krävde skatt därefter. Han beslöt då att ta med väskorna hem vid senare hemresa, eftersom ingen exakt summa angetts. Vid hemresa angavs att han skulle betala 1 000 dollar för övervikt, men någon fungerande kortterminal fanns just då ej för att betala dessa. Då såg han ingen annan råd än att lämna kvar väskorna. När han gick på planet på väg hem arresterades han för att ha försökt smuggla in samma väskor. Han släpptes dock mot borgen och åtalet lades också ned.

I maj 2013 hade en strid inom regeringen startat mellan regeringschefen och tullministern, som anklagades för korruption. Regeringen ville visa sig handlingskraftig och eftersom Fikru Marus åtal tidigare hade lagts ned drogs han och 65 andra personer in i en härva som fortfarande inte är löst. Man kopplade hans tidigare ärende till tullministern. Fikru Maru hämtades på ett brutalt sätt i sitt hem i Addis Abeba den 12 maj 2013 och sattes i häkte. I dag befinner han sig sedan 627 dagar i Kilintofängelset.

I den grupp åtalade som Fikru Maru hamnat finns 25 personer med sammanlagt 94 åtalpunkter, varav en enda är hans. För varje åtalpunkt ska i genomsnitt tio vittnen höras. I hans grupp har en enda åtalpunkt tagit över tre månader. Det innebär att det kan ta flera år innan ens alla vittnen är hörda. Enligt uppgifter från anhöriga är det fabricerade vittnesuppgifter man använder – något som vi känner till sedan de svenska journalisterna Martin Schibbye och Johan Persson arresterades i Etiopien 2011. Det finns, enligt Emu Maru, inget att anklaga hennes far för.

På grund av svensk inaktivitet under de första fem månaderna då Maru satt häktad missades tillfället för svenska myndigheter att utverka en snabb lösning. Nu väntar en omfattande och för regimen symbolisk rättegångsprocess i en uppgörelse med tidigare ministär. Det är mycket troligt att han kommer att vara fängslad i mer än tio år i väntan på dom. Svenska myndigheter har efter att rättegångsprocessen startat ingen praxis att gå in i en rättsprocess i ett annat land (Sjukhusläkaren nr 7/2014).

Rättsprocessen har stor betydelse för Etiopiens sittande regim. Att processen inbegriper flera fall med obefintliga grunder för åtal gör att man skjuter upp att behandla just dessa delar då det riskerar att underminera övriga åtal. Sålunda sköts ett förhör upp som planerats att hållas med Maru i november 2014.

Den uppmärksamhet och det engagemang som Sverige visat i fall som Schibbye/Persson skulle göra stor skillnad för att ändå pressa fram en behandling av Fikru Marus fall i rättsprocessen. Schibbye och Persson satt 438 dagar i Kalitityfängelset. Fikru Maru har nu suttit fängslad i 626 dagar. Han har diabetes och behov av mediciner. Enligt medieuppgifter har Fikru Maru endast fått besök vid två tillfällen av ambassadören i Etiopien. Det är viktigt att Fikru Maru får både ett socialt och moraliskt stöd i ett läge då vi vet hur svår situationen är i etiopiska fängelser. Att en svensk läkare sitter oskyldigt fängslad måste nu på allvar uppmärksammas. Vi måste agera och samverka med andra länders ambassader som kan påverka situationen för Fikru Marus frisläppande. Det måste påvisas att Sverige tar detta ärende på största allvar.

Engagemanget för Schibbye/Persson, Dawit Isaak och den amerikanska journalisten som fängslats i Nordkorea på oklara grunder visar på att tyst diplomati där ett land utan att blanda sig i andra länders inre angelägenheter ändå kan visa på engagemang som får betydelse. Ett fall kan bevaras levande och hågkommet eller till och med leda till att de fängslade frisläpps. I fallet

Schibbye/Persson, där utrikesminister Bildt genomförde besök i fängelset och statsminister Reinfeldt tog upp de fängslade journalisternas fall i möte med premiärminister Zenawi, gav engagemanget resultat så till vida att journalisterna släpptes. Det måste finnas mer att göra för Fikru Maru. Schibbye och Persson benådades. Kanske är det annat som kan krävas i detta fall. Men vi kan inte vara tysta när svenska medborgare oskyldigt hamnar i fängelser under svåra förhållanden i andra länder. Schibbye och Persson satt fängslade i 438 dagar. Fikru Maru har nu suttit fängslad i 627 dagar.

Med anledning av det som har framförts vill jag fråga utrikesminister Margot Wallström på vilket sätt hon i Sverige och i internationella sammanhang tänker arbeta för att Fikru Maru ska få en rättssäker och snabb prövning av sitt fall så att han snarast kan frigges.

Och har utrikesministern för avsikt att på något sätt ta hjälp av den svenska ambassaden i detta arbete?

.....
Désirée Pethrus (KD)

Överlämnas enligt uppdrag

Lisa Gunnfors